

Тенденції розвитку та основні проблеми державного механізму нормативно-правового регулювання соціально-економічних відносин будівництва

Олександра Марушева, Міжрегіональна академія управління персоналом

Останніми роками зміни, які простежуються щодо розвитку будівельної сфери в Україні, прискорили процес залучення інвестицій, але були недостатніми для значного покращення умов проживання населення. Сьогодні політика уряду у сфері будівництва повинна бути спрямована на забезпечення високого рівня життя громадян країни та створення ефективних фінансових, економічних, технічних, організаційних та правових механізмів для поліпшення соціально-економічного та просторового розвитку держави, регіонів та населених пунктів. У статті досліджено, що розвиток будівельної галузі, містобудування, процес освоєння нової будівельної продукції насамперед мають бути спрямовані на задоволення потреб суспільства. Тому українська будівельна галузь повинна мати єдину систему регулювання, а також підходів, що складають основу для формування ефективною, безпечною та економічною будівельною діяльністю, у певному секторі економіки. Обґрунтовано, що модернізація законодавчої та нормативної баз будівництва – це тривалий і складний системний процес, який впливає на якість та безпеку будівельної продукції, на її інноваційний та економічний розвиток, на захист прав споживачів та інші процеси. Сьогодні в Україні процес будівництва регулюється значною кількістю документів, понад 3,5 тисячі. Однак з майже 1,5 тисячі стандартів, що входять до цього переліку, лише близько 44 % гармонізовані з європейськими та міжнародно визнаними стандартами. Темпи оновлення будівельних норм в Україні суттєво знизились. Разом з тим гармонізація сфери технічного регулювання у галузі будівництва є обов'язком України перед Європейським Союзом та Світовою організацією торгівлі. Визначено, що на сьогодні процес оновлення законодавчої та нормативної баз відбувається надто повільно та не системно, хоча Урядом було ухвалено певні стратегічні рішення у різні часи.

У статті відзначено важливість реалізації європейського підходу щодо пріоритетності забезпечення основних вимог безпеки, встановлених Технічним регламентом, що має знайти відображення у чинному законодавстві, адже це сприятиме приведенню до уніфікації процедур надання будівельних виробів на ринок і уніфікації спеціальної термінології, підвищенню рівня безпеки будівельної продукції та ін.

Ключові слова: державне регулювання соціально-економічних відносин будівництва, дозвільні процедури у будівництві, технічне регулювання у будівництві, будівельні стандарти

Development trends and main challenges of the state mechanism of legal regulation of socio-economic relations in construction

Oleksandra Marusheva, Interregional Academy of Personnel Management

In recent years, changes observed in the development of the construction sector in Ukraine have accelerated the investment raising process, but they have not been sufficient to significantly improve living conditions. Today, government policy in the field of construction should be aimed at ensuring a high standard of living for citizens of the country and creating effective financial, economic, technical, organizational and legal mechanisms to improve the socio-economic and spatial development of the state, its regions and settlements. The paper investigates the need to focus the development of the construction industry, urban development, the process of new construction products development primarily on meeting the needs of society. Therefore, the Ukrainian construction industry must have a single regulation system, as well as approaches fundamental for the formation of efficient, safe and economical construction activity in a particular sector of the economy. The paper substantiates modernization of the legal and regulatory framework as a long and complex system process affecting the quality and safety of construction products, their innovative and economic development, the protection of consumer rights and other processes. Today in Ukraine the construction process is regulated by a considerable amount of documents, that is more than

3.5 thousand of them. However, only 44% out of about 1.5 thousand standards included in the list are harmonized with the European and international standards. The pace of updating state building codes in Ukraine has dramatically dropped. At the same time, Ukraine has an obligation to the European Union and the World Trade Organization to update and harmonize the technical regulation field in construction. The paper identifies an unduly slow and unsystematic process of updating the legal and regulatory framework presently, despite the adoption of certain strategic decisions by the government at different times.

The paper states importance of implementing the European approach as to the priority of ensuring the main safety requirements set by the Technical Regulation, which should be reflected in the applicable law, since it will help to unify the procedures for providing construction products on the market and special terminology, as well as to improve the level of construction products safety, etc.

Keywords: *state regulation of socio-economic relations of construction, permitting procedures in construction, technical regulation in construction, building standards*

Стратегия реформирования государственного управления в отрасли гражданской защиты с учетом евроинтеграции

Александра Марушева, Межрегиональная академия управления персоналом

В последние годы изменения, которые наблюдаются в развитии строительной сферы в Украине, ускорили процесс привлечения инвестиций, но были недостаточными для значительного улучшения условий проживания населения. Сегодня политика правительства в сфере строительства должна быть направлена на обеспечение высокого уровня жизни граждан страны и создание эффективных финансовых, экономических, технических, организационных и правовых механизмов для улучшения социально-экономического и пространственного развития государства, регионов и населенных пунктов. В статье исследовано, что развитие строительной отрасли, градостроительства, процесс освоения новой строительной продукции прежде всего должны быть направлены на удовлетворение потребностей общества. Поэтому украинская строительная отрасль должна иметь единую систему регулирования, а также подходов, составляющих основу для формирования эффективной, безопасной и экономичной строительной деятельности, в определенном секторе экономики. Обосновано, что модернизация законодательной и нормативной баз строительства – это длительный и сложный системный процесс, который влияет на качество и безопасность строительной продукции, на ее инновационное и экономическое развития, на защиту прав потребителей и другие процессы. Сегодня в Украине процесс строительства регулируется значительным количеством документов, более 3,5 тысяч. Однако из почти 1,5 тысячи стандартов, входящих в этот перечень, только около 44 % гармонизированы с европейскими и международно признанными стандартами. Темпы обновления строительных норм в Украине существенно снизились. Вместе с тем гармонизация сферы технического регулирования в области строительства является обязанностью Украины перед Европейским Союзом и Всемирной торговой организацией. Определено, что на сегодня процесс обновления законодательной и нормативной баз происходит слишком медленно и не системно, хотя Правительством были приняты определенные стратегические решения в разное время.

В статье отмечена важность реализации европейского подхода к приоритетности обеспечения основных требований безопасности, установленных Техническим регламентом, что должно найти отражение в действующем законодательстве, ведь это будет способствовать приведению к унификации процедур предоставления строительных изделий на рынок и унификации специальной терминологии, повышению уровня безопасности строительной продукции и др.

Ключевые слова: *государственное регулирование социально-экономических отношений строительства, разрешительные процедуры в строительстве, техническое регулирование в строительстве, строительные стандарты*

Постановка проблеми

У процесі становлення України як держави одну із головних ролей відіграє регулювання соціально-економічних відносин у будівельній сфері. Новітні тенденції розвитку передових країн світу піддаються активному впливу інновацій на соціально-економічне середовище, і, фактично, забезпечують новий етап еволюції країни. Якісні трансформації у містобудівній діяльності зумовлюють формування нових основ життєдіяльності населення та істотний підйом економіки країни [1, с. 480-481]. Протягом останніх років поступово вносилися певні зміни до законодавства у сфері містобудування, але вони не мали комплексного характеру, були направлені на вирішення окремих проблем будівельної або суміжних галузей господарства. Звідси, зменшення кредиту довіри до державної влади серед населення, що зумовлено перманентним ігноруванням суспільних потреб щодо створення комфортного середовища для життя.

Аналіз досліджень і публікацій

У розвиток дослідження нормативно-правового регулювання соціально-економічних відносин на прикладі будівництва в Україні вагомий внесок зробили такі вчені? як: А. Нечепорчук, Ю. Прав, І. Лагунова, О. Непомнящий, Н. Нижник, Н. Олійник, В. Ромасько та інші. При цьому їх дослідження в основному спрямовані на вивчення особливостей становлення та розвитку державного регулювання соціально-економічних відносин будівництва та не завжди враховують появу негативних тенденцій, проблем та основних загроз для державного механізму нормативно-правового регулювання будівельної галузі, що і потребує більш ґрунтовнішого дослідження.

Мета дослідження

Головною метою даного наукового дослідження є вивчення тенденцій розвитку державного механізму нормативно-правового регулювання соціально-економічних відносин на прикладі будівництва в Україні.

Виклад основного матеріалу

На сьогодні скорочення засобів державного регулювання господарської діяльності суттєво знизило інституційну спроможність влади здійснювати контроль за забудовою населених пунктів та прилеглих територій. Реформа децентралізації, основний фокус якої направлений на розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління прилеглими територіями, усе ще не виконується належним чином. Ускладнений доступ до інформації та брак досвідчених кадрів, відсутність нормативних актів з просторового планування, забудови та іншого використання територій уповільнюють впровадження змін.

Більше того, імплементація належних та необхідних реформ у країні все ще ускладнена високим рівнем неформального впливу бізнесу на ухвалення посадовцями органів державної влади відповідних рішень. Наразі сфера містобудування не завжди є інвестиційно привабливою для бізнесу і характеризується наявністю корупційних ризиків. Це зумовлено такими факторами, як: відсутність у загальному доступі необхідної інформації про містобудівну діяльність, заплутаність дозвільних процедур, недостатньо розвинуте конкурентне середовище, численні конфлікти з громадськістю тощо.

Окремі технічні регламенти, кодекси усталеної практики, технічні умови та стандарти у сфері господарювання, застосування яких передбачено положеннями Господарського кодексу України, закріплюють на законодавчому рівні загальноєвропейські підходи до функціонування сфери технічного регулювання у будівництві. На сьогодні структура системи нормативного регулювання наближена до європейської, разом з тим все ще залишаються істотні відмінності від оновленої системи Євросоюзу, і для подальшої успішної практики у галузі будівництва вони мають бути усунені [2]. Резюмуючи вищезазначене, у Таблиці 1 систематизовано основні проблеми технічного регулювання будівельної галузі.

Таблиця 1

Проблеми нормативно-правового забезпечення технічного регулювання будівельної галузі

№ п/п	Проблема	Характеристика проблеми
1.	<i>Недосконалість технічного регламенту</i>	<p>Технічний регламент будівельних виробів, будівель і споруд був розроблений на підставі Директиви ради 89/106/ЄЕС [3] від 2011 р., яка була замінена на Регламент (ЄС) № 305/2011 Європейського парламенту та Ради від 9 березня 2011 р. «Про встановлення гармонізованих умов для реалізації будівельної продукції та скасування Директиви Ради 89/106/ЄЕС» [4]. Регламент є документом прямої дії, тоді як Директива була рамковим документом. Це значить, що кожна держава мала право наблизити Директиву до національних особливостей державного нормативно-правового регулювання. Україна не була винятком і документ було адаптовано під національні особливості державного регулювання у будівельній сфері. У Договорі про функціонування Європейського Союзу [5] в статті 291 зазначено, що «Держави-члени ухвалюють всі заходи національного законодавства, необхідні для впровадження актів Союзу, що є зобов'язальними». У статті 288 Договору мова йдеться про те, що в ЄС «Регламент має загальне застосування. Він є обов'язковим у повному обсязі та повинен прямо застосовуватися в усіх державах-членах».</p> <p>Таке покращення технічного регулювання у галузі будівництва шляхом заміни Директиви Ради 89/106/ЄЕС на Регламент (ЄС) № 305/2011 вимагає від України впровадження відповідних інституційних трансформацій, скажімо, ухвалення проекту Закону України, що за напрямом законодавчої ініціативи є схожим на законопроект «Про основні вимоги до споруд, а також умови розміщення на ринку будівельних виробів» (реєстр. № 7151 від 02.10.2017 р.) [6]. Даний законопроект було зареєстровано та відкликано протягом VIII скликання. Проте впровадження цього закону мало б уніфікувати європейський підхід до вимог безпеки будівель та споруд на етапі їх використання.</p>
2.	<i>Будівельні норми</i>	<p>Відповідно до законодавства Європейського Союзу нормативні документи є добровільними до застосування. Добровільне використання окремих стандартів, будівельних кодексів та обов'язкове дотримання гармонізованих стандартів щодо будівельних матеріалів та виробів, перелік яких було додано до Регламенту, свідчить про те, що виробник дотримався вимог Регламенту (ЄС) № 305/2011. У той же час виробник має право у будь-який інший правовий спосіб підтвердити відповідність вимогам даного Регламенту. Проте варто зазначити, що цей процес є тривалим та доволі витратним і така практика – швидше виняток, то ж практично цей документ є обов'язковим до застосування.</p> <p>В Україні доказом дотримання вимог Технічного регламенту будівельних виробів, будівель і споруд є використання будівельних норм, які є обов'язковими до</p>

		<p>застосування. Фахівці в розпорядчій нормативній системі сприймають будівельні норми як основний галузевий регуляторний інструмент.</p> <p>Однак ухвалення Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення містобудівної діяльності» (№ 1817-8 від 04.10.18) [7] не було спрямовано на вирішення проблем технічного регулювання у будівництві. Одним із головних конфліктів щодо невідповідності вимог різних актів при впровадженні технічного регулювання було застаріле уявлення про етапи життєвого циклу об'єкта, на які мають вплив будівельні норми. В умовах переходу на параметричний метод нормування роль будівельних норм змінюється з головного галузевого регуляторного документу на нормативний акт, що забезпечує механізм перевірки забезпеченості головних вимог до споруд в об'єктах архітектури та будівництва впродовж усього життєвого циклу, гарантує стабільність, безпеку і надійність їх споживчих властивостей.</p> <p>На сьогодні спостерігаються певні позитивні зрушення, що головним чином полягають в ухваленні та набутті чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про будівельні норми» щодо удосконалення нормування у будівництві» № 156-IX [8]. Положеннями цього Закону передбачено запровадження трьох методів нормування у будівництві – параметричний, розпорядчий і цільовий. Реалізація норм цього закону сприятиме спрощенню процесу розробки, затвердження та застосування будівельних норм, лібералізації будівельної галузі, а також поліпшенню цінової кон'юнктури на ринку нерухомості.</p>
3.	<i>Стандарти</i>	<p>В Євросоюзі національними органами зі стандартизації в основному є недержавні структури, у той час як в Україні стандарти все ще впроваджує держава. У 2014 році з ухваленням нового Закону України «Про стандартизацію» (№ 1315-7 від 03.07.19) [9] Україна зробила крок назустріч впровадженню норм схожих до європейського законодавства, віддавши пріоритет добровільності застосування стандартів та передавши повноваження із впровадження стандартів від центрального органу виконавчої влади до державного підприємства. Відтак, згідно із положеннями Закону України «Про стандартизацію» та Розпорядженням Кабінету Міністрів України (№ 1163-р від 26.11.14) [10], з 2014 р. функції Національного органу стандартизації має здійснювати ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості». Реалії сьогодення такі, що безпосередньою розробкою стандартів займаються технічні комітети стандартизації та організації, що здійснюють стандартизацію, але роль держави у впровадженні стандартів поки що залишається вагомою. Що стосується ЄС, там уже тривалий час впровадженням стандартів займається бізнес. Це дозволяє швидше виводити продукцію на ринок. Це логічно зумовлено тим,</p>

		<p>що держава ніколи не встигатиме за розвитком новітніх технологій і перманентно відставатиме у їх виробленні. Отже, у розвитку стандартів беруть участь усі зацікавлені сторони, а держава має визначити лише обов'язкові засадничі параметри безпеки. Стандарти, спрямовані на досягнення цих вимог, приймає організація Європейський Комітет Стандартизації.</p> <p>Наведений приклад показує, що система стандартизації в нашій державі вимагає подальшого роздержавлення та переходу до повного публічного управління. Ефективним заходом міг би бути розгляд можливості створення технічних комітетів стандартизації, що мали б форму саморегульованих громадських об'єднань. Доцільним буде зробити такі стандарти безоплатними та забезпечити до них публічний доступ, а розробку їх підтримати державним фінансуванням. Громадське управління можливо забезпечити шляхом вдосконалення статусу Керівної ради, яка діє згідно з положеннями статті 13 Закону України «Про стандартизацію», і публічного контролю діяльності центрального органу виконавчої влади України, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації.</p> <p>Наступним болючим питанням є взаємоузгодженість будівельних норм і стандартів. З 2016 р. у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства відсутні повноваження щодо стандартизації за кодами ICS 91 та 93, через що Мінрегіон практично не регулює стандарти у галузі будівництва, не виступає ініціатором розробки або оновлення стандартів. Таким чином, може бути втрачений зв'язок комплексу документів, спрямованих на забезпечення комфортного та безпечного середовища через нормативну систему вимог «технічний регламент-будівельні норми- стандарти».</p>
4.	<p><i>Регламентация вимог щодо експлуатації</i></p>	<p>Основна мета нормативного забезпечення – це гарантування захисту інтересів кінцевого споживача під час експлуатації будівельної продукції. Зусилля стосовно досягнення цієї цілі зосереджуються на досягненні та утриманні належних параметрів будівельних споруд. Однак впровадження такого проєвропейського підходу до стандартизації вимог стосовно безпеки об'єкта протягом усього життєвого циклу гальмується сталою ідеологією нормативного регулювання, яка продовжує обмежувати чинність будівельних норм на етапі введення будівлі в експлуатацію. Даний підхід до застосування будівельних норм зумовив міжвідомче розділення щодо супроводу будівель і споруд на різних етапах їх життєвого циклу і підпорядкування експлуатації об'єктів галузі житлово-комунального господарства. Можна говорити про те, що таким чином створені умови для втрати належного рівня безпеки при користуванні об'єктом, не зважаючи на те, що вони були запроваджені під час проектування і будівництва та підтверджені сертифікатом Державної архітектурно-будівельної інспекції.</p> <p>Більше того, у галузі житлово-комунального господарства відсутні відомчі документи рівня нормативного акту, які є</p>

		<p>експлуатацію об'єктів житлово-комунального призначення на засадах технічного регулювання, отже, єдиним нормативним документом, який містить вимоги стосовно безпечної експлуатації цих споруд у державній системі технічного регулювання, є чинний Технічний регламент.</p> <p>Беручи до уваги те, що основні експлуатаційні особливості споруд закладаються під час проектування та будівництва, а вимоги Технічного регламенту мають дотримуватися впродовж усього життєвого циклу, доцільно поширити дію будівельних норм на період користування будівлями, передбачивши окремі розділи, в яких будуть наводитись рекомендації щодо експлуатації визначених об'єктів.</p> <p>З розвитком технологій та появою нових матеріалів будівельні споруди стають технічно більш складними, тому організувати їх належну експлуатацію без встановлення певних проектних рішень дуже складно і ризиковано з точки зору безпеки. Доцільно зробити обов'язковим розподіл проектної документації у контексті особливостей експлуатації споруд, що проектується.</p>
--	--	--

Висновки

Отже, підсумовуючи, відзначимо, що будівельні норми фактично є єдиним нормативним актом, який пояснює механізм перевірки відповідності споруди основним вимогам Технічного регламенту. Вирішення проблеми забезпечення цих вимог під час експлуатації будівлі може бути досягнуте шляхом розширення галузі дії вимог будівельних норм на увесь життєвий цикл споруди. Зробити це, на нашу думку, доцільно під час підготовки до розгляду проекту Закону України «Про особливості технічного регулювання у будівництві». Для цього можна додати етап експлуатації споруди до етапів життєвого циклу будівельного об'єкта, запропонованих для об'єктів нормування в частині 2 статті 5 зазначеного вище Закону України «Про будівельні норми» [11], або доповнити текст Закону новою статтею 4-1 із назвою «Об'єкти нормування».

Законодавчі зміни стосовно регулювання будівельних і технічних норм у галузі будівництва мають істотні відмінності від методів технічного регулювання та вимог до споруд громадського призначення у Євросоюзі, що були наведені у Регламенті ЄС № 305/2011. Законодавча база для тлумачення головних вимог Технічного регламенту за будівельними

нормами без поширення дії цих норм на етап експлуатації об'єктів будівництва виключає можливість забезпечення, реалізації і перевірки умов нормального обслуговування будівель та споруд, а саме унеможливорює експлуатацію будівель відповідно до підходів Регламенту. Така ситуація у технічному регулюванні будівництва має бути виправлена, беручи до уваги, що придатність для експлуатації на етапах проектування і зведення будівель реалізується, а оцінюється під час безпосереднього користування будівлею.

Вважаємо, що європейський підхід щодо пріоритетності забезпечення головних вимог Технічного регламенту має знайти відображення у чинному законодавстві України, адже, на відміну від інших галузей матеріального виробництва, кінцевим продуктом будівельної діяльності є об'єкти нерухомості, які, крім високої матеріальної цінності й економічного ефекту, найчастіше також мають цінність соціальну [12]. З цією метою вважаємо доцільним ухвалити новий Закон України «Про надання будівельних виробів на ринку». Положеннями даного закону мають визначатися організаційні та правові засади введення в обіг або постачання будівельних виробів на ринок шляхом встановлення

певних правил щодо вираження їх якостей, пов'язаних з характеристиками виробів та застосування до них знака відповідності регламентам. Такий підхід приведе до уніфікації спеціальної термінології у законодавстві та слугуватиме основою для ухвалення рішень і вирішення конкретних завдань галузі [13].

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Марушева О.А., Прав Ю.Г., Барзилович Д.В. Тенденції вдосконалення державного регулювання у будівництві. Реформування публічного управління та адміністрування: теорія, практика, міжнародний досвід: мат-ли Всеукраїнської наук.-практ. конф. за міжнар. участю. (26 жов. 2018 р). Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2018. С. 480-481.
2. Нечепорчук А., Прав Юр., Лагунова І. Єдність нормативного регулювання протягом усього життєвого циклу об'єктів будівництва – від планування території до знесення об'єкту. Проект Концепції публічного управління у сфері містобудівної діяльності на 2019-2030 роки. Збірник аналітичних матеріалів 2019 р. URL: <http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/dep-dmba/news/Conc.pdf>.
3. Директива № 89/106/ЄЕС Ради ЄС про зближення законодавчих, нормативних і адміністративних положень держав-членів ЄС щодо будівельних матеріалів від 21.12.1988. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b03 (дата звернення: 20.09.19).
4. Регламент (ЄС) № 305/2011 Європейського Парламенту та Ради від 9 березня 2011 р., що встановлює гармонізовані умови для розміщення на ринку будівельних виробів та скасовує Директиву Ради 89/106/ЄЕС. URL: <http://www.icqc.eu/userfiles/File/regulation-305-2011.doc> (дата звернення: 22.09.2019).
5. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу (2010/C 83/01). URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU10267.html (дата звернення: 15.08.2019).
6. Проект Закону про основні вимоги до споруд, а також умови розміщення на ринку будівельних виробів. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62622 (дата звернення: 30.09.2019).
7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення містобудівної діяльності : Закон України № 1817-VIII від 04.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1817-19> (дата звернення: 30.09.2019).
8. Про внесення змін до Закону України «Про будівельні норми» щодо удосконалення нормування у будівництві : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-ix> (дата звернення: 30.09.2019).
9. Про стандартизацію: Закон України № 1315-VII від 03.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18> (дата звернення: 10.09.2019).
10. Про визначення державного підприємства, яке виконує функції національного органу стандартизації : Розпорядження КМУ № 1163-2014-р від 26.11.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2014-%D1%80> (дата звернення: 30.09.2019).
11. Про будівельні норми : Закон України № 1704-VI від 05.01.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1704-17> (дата звернення: 01.09.2019).
12. Миронець І. Н. Теоретичні основи адміністративно-правового регулювання у сфері будівництва. Віче. 2010. № 2. С. 18-19.
13. Віленський А. Б. Концепція державного регулювання медичного забезпечення дітей в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2012. № 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2012_10_9.

REFERENCES

1. Marusheva, O.A., Prav, Ju.Gh., & Barzylovych, D.V. (2018). *Tendenciji vdoskonalennja derzhavnogho rehuljuvannja u budivnyctvi [Trends in improving state regulation in construction]. Reformuvannja publichnogho upravlinnja ta administruvannja: teorija, praktyka, mizhnarodnyj dosvid: mat-ly Vseukrajinsjkoji nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uchastju – Public Administration Reform and Administration Reform: Theory, Practice, International Experience.* (pp. 480-481). Odesa: ORIDU NADU [in Ukrainian].
2. Necheporchuk, A., Prav, Jur., & Laghunova, I. (2019). *Jednistj normatyvnogho rehuljuvannja protjaghom usjogho zhyttjevogho cyklu ob'ektiv budivnyctva – vid planuvannja terytoriji do znesennja ob'jektu. Proekt Konceptiji publichnogho upravlinnja u sferi mistobudivnoji dijaljnosti na 2019-2030 roky [Unity of regulation throughout the life cycle of construction sites – from site planning to facility demolition. Draft Concept of Public Management in the Area of Urban Development for 2019-2030]. Zbirnyk analitychnykh materialiv 2019 r. – Collection of analytical materials 2019.* Retrieved from <http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/dep-dmba/news/Conc.pdf> [in Ukrainian].
3. Dyrektyva № 89/106/JeES Rady JeS pro zblizhennja zakonodavchykh, normatyvnykh i administratyvnykh polozhenj derzhav-chleniv JeS shhodo budiveljnykh materialiv vid 21.12.1988 [Council Directive No. 89/106/EU on

the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States concerning building materials of 21.12.1988]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b03 [in Ukrainian].

4. Reglament (JeS) № 305/2011 Jevropejskogho Parlamentu ta Rady vid 9 bereznja 2011 r., shho vstanovljuje gharmonizovani umovy dlja rozmishhennja na rynku budiveljnykh vyrobiv ta skasovuje Dyrektyvu Rady 89/106/JeEC [Regulation (EU) No. 305/2011 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2011 establishing harmonized conditions for the placing on the market of construction products and repealing Council Directive 89/106/EU.]. Retrieved from <http://www.icqc.eu/userfiles/File/regulation-305-2011.doc> [in Ukrainian].

5. Konsolidovani versiji Doghovoru pro Jevropejskyj Sojuz ta Doghovoru pro funkcionuvannja Jevropejskogho Sojuzu (2010/S83/01) [Consolidated version of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union (2010/C83/01)]. Retrieved from http://search.ligazakon.ua/_doc2.nsf/link1/MU10267.html [in Ukrainian].

6. Proekt Zakonu pro osnovni vymoghy do sporud, a takozh umovy rozmishhennja na rynku budiveljnykh vyrobiv [Draft Law on Basic Requirements for Structures and Conditions for Placing Construction Products on the Market]. Retrieved from http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62622 [in Ukrainian].

7. Pro vnesennja zmin do dejakykh zakonodavchykh aktiv Ukrajiny shhodo udoskonalennja mistobudivnoji dijaljnosti: Zakon Ukrajiny № 1817-VIII vid 04.10.2018 [On Amendments to Some Legislative Acts of Ukraine on Improvement of Urban Planning Activity: Law of Ukraine No. 1817-VIII of 04.10.2018]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1817-19> [in Ukrainian].

8. Pro vnesennja zmin do Zakonu Ukrajiny "Pro budiveljni normy" shhodo udoskonalennja normuvannja u budivnytvi: Zakon Ukrajiny № 156-IX vid 03.10.2019 [On Amendments to the Law of Ukraine "On Building Regulations" on Improvement of Rationing in Construction: The Law of Ukraine No. 156-IX of 03.10.2019]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-ix> [in Ukrainian].

9. Pro standartyzaciju: Zakon Ukrajiny № 1315-VII vid 03.07.2019 [On standardization: Law of Ukraine No. 1315-VII of 03.07.2019]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18> [in Ukrainian].

10. Pro vyznachennja derzhavnogho pidpryjemstva, jake vykonuje funkciji nacionaljnogho orghanu standartyzaciji: Rozporjadzhennja KMU № 1163-2014-r vid 26.11.2014 [On the definition of a state-owned enterprise that performs the functions of a national standardization body: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1163-2014-p of 26.11.2014]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2014-%D1%80> [in Ukrainian].

11. Pro budiveljni normy: Zakon Ukrajiny № 1704-VI vid 05.01.2013 [On Building Regulations: Law of Ukraine No. 1704-VI of 05.01.2013]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1704-17> [in Ukrainian].

12. Myronecj, I. N. (2010). Teoretychni osnovy administratyvno-pravovogho rehuljuvannja u sferi budivnytva [Theoretical bases of administrative and legal regulation in the field of construction]. *Viche*, 2, 18-19 [in Ukrainian].

13. Vilenskyj, A. B. (2012). Konceptija derzhavnogho rehuljuvannja medychnogho zabezpechennja ditej v Ukrajini [The concept of state regulation of child health care in Ukraine]. *Derzhavne upravlinnja: udoskonalennja ta rozvytok – Public Administration: Improvement and Development*, 10. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2012_10_9 [in Ukrainian].

Марушева Олександра Анатоліївна

Кандидат юридичних наук, доцент
Міжрегіональна академія управління персоналом
03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2

Marusheva Oleksandra

Ph.D. in Law, Assoc. Prof.
Interregional Academy of Personnel Management
2, Frometovskaya Str., Kyiv, 03039, Ukraine

Email: Marusheva2018@ukr.net

Цитування: Марушева О. А. Тенденції розвитку та основні проблеми державного механізму нормативно-правового регулювання соціально-економічних відносин будівництва. *Аспекти публічного управління*. 2019. Т. 7, № 11. С. 59-67.

Citation: Marusheva O.A. Tendentsii rozvytku ta osnovni problemy derzhavnogo mekhanizmu normatyvno-pravovogo rehuljuvannja sotsialno-ekonomichnykh vidnosyn budivnytstva [Development trends and main challenges of the state mechanism of legal regulation of socio-economic relations in construction]. *Public administration aspects*, 7 (11), 59-67.

Стаття надійшла / Article arrived: 27.08.2019

Схвалено до друку / Accepted: 25.08.2019